గొప్పవారితో గుసగుసలు:

పిల్లలమర్రి పినవీరభద్రుడు

కీ॥ శే॥ శ్రీ వారణాసి శ్రీనివాసరావు

[కీర్తిశేషులైన శ్రీ వారణాసి శ్రీనివాసరావుగారు రచించిన ఈ గుసగుసలు దీనితో పరిపూర్తి. కవులతోనైన గుసగుసల శ్రేణిలో ఈ వ్యాసమును ప్రకటించియుండవలసినది. కాని స్థలాభావముచే అప్పుడు ప్రకటించుట పడలేదు. దేశసాంఘిక చరిత్రను, మహామహుల చరిత్రలలో ఆనుపూర్విగ వచ్చుచున్న ఆభాసములను, భావవైచిత్రిచే, ఊహాప్రాబల్యముచే, సరిదిద్ది, సత్యస్వరూపదర్శనమునకై శ్రీనివాసరావుగారు పాటుపడి, తమ చారిత్ర్యక పరిశోధనా ఫలితములను, "ప్రియవాక్య" లాలిత్యముతో కావ్యస్వరూపమున ఆంధ్రావనికి అందిచ్చి కీర్తిశేషులైనారు. వారికి, వారి రచనను అత్యాదరముతో స్వీకరించిన మా పాఠకులకు, మా కృతజ్ఞత...సం॥]

[నారాయణవనంలో చెఱువులోతట్టున నీళ్ల నానుకొనివున్న యిసుకబైలుమీద పినవీరభద్రుడు, నేనూ కూర్చుని—]

పి: ఏమిటోయ్ నీగోల? నాల్గురోజుల్నుంచి ప్రాణాలు తీసి రహస్యం రహస్యమంటావ్. కుదిరిగ్గా నే కాస్సేపు కూర్చోలేకపోతిని, పట్టుమని నీవొక ఘడియ నాతో తిరగలేకపోతివి. ఇక్కడెంత సే పుంటానో, తెలీదు. అదు లేమిటో.

నే: ఇప్పుడు గూడా మునుపటికిమల్లేనే ద్రిమ్మటా?

పి: ఆ, నాకుమటుకు పుటకతో వచ్చిన బుద్ధి పుడకల్తో పోలా.

నే: అదీ విపరీతమే. సాళువనరసింహరాజావారికీ, మీకూ ఏమి సంబంధం?

పి: అంటే, నే బ్రాహ్మణ్ణి, ఆయన బ్రహ్మక్షత్రియుడు.

నే: అంటే?

పి: అంటే, కార్యాంతరుడై క్షత్రియత్వం వహించిన బ్రాహ్మణజాతివా డన్నమాట. నాకూ ఆయనకూ సంబంధ మేమిటి? మా అన్నగా రాయనదగ్గర మంత్రి.

నే: అట్లా గనండి. మీ జైమినీభారతాన్నాయనకేగా అంకిత మిచ్చింది?

పి: ఔనుగాని, యీమాటల్లో రహస్యమే ముంది. ఇకలో యే శంక నడిగినా చెప్పేవాణ్ణే?

నే: ఎంత తొందరండి? కొంచె మాగండి, తెలుస్తుంది. మీరు మహాకవు లటగా?

పి: ఎవ డాండి? ఏ అభోజనుడికి నన్నెక్కిరించా లనిపించింది? నేను మహాకవినా? అసలు కవినేనా, మహాసంగతి తర్వాత చూద్దాం.

నే: అ దేమిటండీ, మీరే చెప్పకున్నారుగా?

పి: వయిగ్యాయిదొకటా? ఎక్కడ చెప్పకున్నా? . .

నే: 'అష్టమ్యా త్వాం కుమ్ముం డలం' బన్న పద్యంలో!

పి: అసలా పద్యం నాది కాదనకో. దాన్లో చెప్పకున్నానా? ఏదీ ఎత్తు కీత చదువు, చూద్దాం.

నే: 'మద్రిమాత్రము పిల్లలమర్రిపేరు
పేరువల గాడు శారదాకీతకంబు
వానిలోపల పినవీరువాక్యసరణి
సరసులకు నెల్ల...'
ఔనండోయ్,
'కర్ణరసాయనంబు.'

పి: ఇట్లా వుంటుంది మీకాలంవాండ్ల తెలివి. అదుగో తోకంటే, యిదుగో పులి అంటారు. వాడు వచ్చా పంటే, నీకెట్లా దెలుసు వంటే చూడకపోయినా నే కండ్లారా చూశా నంటారు.

నే: ఏమండోయ్, అంతమాత్రంతో విడిచిపెట్టేవాణ్ణి గాను. మీరు మాంచి కవు లని, మీరు జైమినిభారతం వ్రాస్తే బాగుంటుందని...

పి: ఊఁ. వృథాకాలక్షేపం నా కసహ్యం. అవన్నీ రాజుగా రంటే నా కంటగట్టావ్.

నే: వా రంటేమటుకు పద్యాలు మీవి కావ్?

పి: బాగుంది. వా రన్నమాటలు పద్యాల్లో పెడితే మావా? అహా, యేం తర్కం! వాణీ నా రాణీ.

నే: ఆ. అ దేమిటండీ 'వాణీ నారాణీ' అంటారు?!

పి: అంటే నీ దేం బోయింది?

నే: (ఆశ్చర్యంతో) నీ దేం బోయింది?! బాగానే వుంది! మే మంతా ఆమెగార్ని దేవతనుకుని పూజిస్తాంటే మే రేమిటో నారాణీ నారాణీ అంటా రేమిటి?!

పి: మీకాలంవాళ్లంతా కొంటెముండాకొడుకుల్లా గున్నారు. రాణీ అంటే పాలకురాలన్నమాట: సరా?

నే: పాలకురాలు?! బ్రహ్మమైనాడూ?

పి: బ్రహ్మమైనాడు? సృష్టికృషితో ఆయనకు తీరి యేడుస్తూండీ, వాక్కును పాలించడానికి?

నే: ఎట్లా! (ఆశ్చర్యం)

పి: లాకపోతే, రాణీ అంటే పెండ్లాం మనుకోడానికి నే నేం నీచగ్రామ్యుణ్ణనుకున్నావా, బ్రాహ్మణముండాకొడుకుని?

నే: మొత్తానికి జలే గడుసువారండీ! సరేగాని, చిన్నప్ప డిల్లు పట్టకుండా తిరిగేవారటగా?

పి: ఇదుగో, నీవ్యవహార మేం బాగుండా. మీరు చిన్నప్ప డిట్లాటి అట్లాటి ఆ పని జేసారట, యీ పని చేసారట, అని యేమి టీ సరళి?! ఏదో పెద్దమనిషివి కదా, మనశ్శుద్ధి కలవాడవ్ గదా, ఏదో ఉపాసించావని మునిగిపోయినట్లు స్వర్గాన్ని విడి చొస్తే యేమి టీ ప్రసంగం?

నే. ఎందుకండీ, చిరాకుపడి చీవాట్లకు దిగారు? నేను మి మ్మాహ్వానించిం దిట్లాటి వడగడానికే.

పి: భూలోకాని కొచ్చినా సవతి పోరు తప్పలే దన్నట్లుంది. అక్కడ నారదు డట్లాగే వేధిస్తా డెప్పుడెప్పుడు వచ్చి. నీ విక్కడేర్పడ్డావ్. ఇక నేం, నీ సాంప్రదాయ మాయ దన్నమాట. సరే. ఔను. ఇల్లుపట్టకుండా తిరిగేవాణ్ణి.

నే: ఎందుకని? చదువుసంధ్య ల్లేవా? ఇంట్లో కూకలేవాళ్లులేరా?

పి: చదువుసంధ్య లేమిటీ? ఎవరైనా యెవరికైనా చెబుతూంటే నిల్చుని వినేవాణ్ణి. వింటే వచ్చేది. కూకలేసేవాండ్లు లాకేం: మాఅన్నగారే వుండేవారు. ఎప్పుడూ నా మొగం చూస్తే కస్సుబుస్సు మనేవారు.

నే: ఔన్గా: మీరు కనబడ్తే మండిపడేవారట!

పి: మొత్తాని కన్నీకావాలోయ్ మీకు! మీ కాలంలో అక్కరమాలిన పరిశోధన మెక్కువైంది: పని లే దనుకుంటూ మీకు. ఔను. నాతో భోంచేసేవారే గారు.

నే: ఐతే మీ భోజన మెలా?

పి: ఇంట్లోనే. మావదినెగా రుండేవారు: మహాతల్లి (నమస్కరిస్తూ)! ఆమెకు సంతానం లేదు. నన్ను కడుపున పుట్టిన బిడ్డకుమల్లే గనిపెట్టేవారు.

నే: మీకు స్నేహితు లెవరండీ?

పి: స్నేహితు లేమిటి? స్నేహ మంటే ప్రేమ; స్నేహ మంటే చమురు. మొదటర్థంలో నెవరూ లేరు: రెండో అర్థంలో నుండేవాళ్లు కొందరు, మంత్రిగారి తమ్ముడు కదాని, అది తే, యిది తే అంటే మావదిన్నడిగి తెచ్చిచ్చేవాణ్ణి.

నే: నరసింహరాజుగారు రాయలవారైంతర్వాతనే తమ గ్రంథం వ్రాశారా మీరు?

పి: లా; యిక్కడుండగానే.

నే: అసలా గ్రంథాన్ని మీరే రాశారా?

పి: మళ్లీ ఆరంభించింది కొంటెతనం! నే వ్రాయకపోతే, నాపేరు పెట్టుకునే దొంగ వను కున్నావా?

నే: కాదు. చదువుసంధ్య ల్లే వంటిరిగా!

పి: చదువుసంధ్య లంటే, యెవడిదగ్గరో కూర్చుని, వాడి కుపచారం చేస్తూ, వాడు దయొచ్చి చెప్పినపుడు నాల్గుముక్క ల్నేర్చుకుంటూ వుండడమైతే లే దన్నాగాని, అసల్చదువు లాకుంటే నట్లాటి గ్రంథ మెట్లా రాశా? వింటే వచ్చేదన్నా? అది చాల్దు? దానికి తా వొక యోగి వచ్చా డొకరోజు. ఆయనకు మాయింట భిక్ష. ఎట్లా వున్నాడో చూద్దామని తొంగిచూశా. చూడగానే దగ్గరకు పిలిచి స్నానంచేసి రమ్మన్నాడు—తడిబట్టల్తో. అంత తేజస్వీమాట తోసెయ్యలాక అట్లాగే వెళ్లా దగ్గరికి. కూర్చోమని నాకు బ్రాహ్మీ మంత్ర ముపదేశించారు. అప్పట్నుంచీ నాకు చిత్రంగా మార్పొచ్చింది.

నే. ఏమిటండీ ఆ మార్పు? నాకూ అట్లాగే అనుపించింది.

పి: ఏముందీ? ఏదో ఒక ఉద్రేకం లా వుంటుంది విషయావగాహన మునుపటికన్నా స్పష్టంగా వుంటుంది: ధైర్యసాహసా లేర్పడ్డాయ్. యేం జేస్తున్నా, చెబుతున్నా—దేవి అండ వుందనే దృఢవిశ్వాసంవల్ల. నావిషయం మాడు, ఆ గ్రంథం వ్రాసినంతకాలం నా వేళ్లు నాకు దెలిసిన ట్లనుపించలా.

నే: దాన్ని మీరు వ్రాయలేదని సరస్వతీదేవి వ్రాశారని యింకా యేదో యేదో, యేమిటేమిటో అనుకుంటా రేమిటండీ?

పి అదా! రాజుగా రెవరూ వ్రాయలేని కావ్య మారునెల్లలో వ్రాయమని మా అన్నగార్నన్నారని, వ్రాయకుంటే తల గొట్టా మన్నరని, అది నానోచ్చి వారు బెంగపడ్తూంటే చూచిచూచి ఎల్లుండా ర్నెల్ల గడువూ దాటుతుందనగా నేను మావదిన్నడిగి కనుక్కొని గదినలంకరించ మన్నా నని, ఆరాత్రి కా గదిలో గుర్రుకొట్టి నిద్రపోతున్నా నని, అప్పు డెవరో ఒకా మొచ్చి ఘంటం బుచ్చుకుని వ్రాస్తున్నారని, ఆ ఘంటం చప్పు డేమిటా అని మా అన్నగారు తలుపుకంతలోంచి చూశా రని, ఆమెగా అంతర్ధాన మైనారని, ప్రొద్దున్నే ఆగ్రంథం మాటుకు దొరికిం దని, అదే! నేను వ్రాసిందని— అదేనా నీ వన్నది?

నే: చిత్తం.

పి: అదంతా అబద్ధం. నరసింహరా జట్లాటి రాకుసాజ్ఞ యిచ్చే ప్రభువు కారు: మహానీతిమంతులు. మా అన్నగారిపట్ల వారికున్న ప్రేమకు గౌరవానికి వా రట్లా నెన్నడూ వా ర్నాజ్ఞాపించరు. ప్రభువు వారి నన్నయ్యా యని పిలిచేవారు. అందుకని మాఅన్నగారు బెంగపడితే, నాకే అట్లాటి శక్తుంటే, నే నా గడువు రెణ్ణాళ్లకు గడుస్తుం దనేదాకా ఆగేవాణ్ణి కాను. నన్ను వా రెంత కసిర్నా, నాకు వారంటే అంత ప్రేమా, భక్తీను. ననుకటి యుగాల్లో సంగతి యెట్లాగున్నా, యీ కలియుగంలో దేవి వచ్చి అట్లా సాయపడ్తా రనుకోను: మనమట్లాటిసహాయాలకు తగం. అన్నిటికంటే, అట్లాటి మహావిచిత్రకార్యం జరిగుంటే, అవతారికల్లో కవి కొచ్చిన కల్లే వున్నప్పు డది నా అవతారికలో నెందు కుండదు? అదంతా వట్టి అబద్ధం. నేను శుభ్రంగా యింట్లో కుదిర్గా కూర్చుని వ్రాసిందే ఆ గ్రంథం.

నే: అట్లా గాండీ? మాకాలంవాళ్లలో అనేకు లిప్పటికీ అదంతా నిజం నిజ మని వాదిస్తూంటారు?

పి: మీకాలంవాం ళ్లే మంటూండి, యేం జేస్తూంది వాళ్లకే తెలీ దనుకుంటా. సంధ్యావందనంలో యే ముందని వానేసినవాళ్లు ఇట్లాటి కథల్ను గట్టిగా నమ్మినట్లే వాదిస్తారు. వాళ్లు నేల విడిచి సాము చేయడంలో మొనగాళ్లు. ఆస్తికత్వం నశించిన కాలం: దాని పరిణామ మిట్లా గిట్లా నుంటుం దనుకోవడం అసాధ్యం.

నే: మీకు ఆంధ్రకవు లందర్లో నెవరంటే యెక్కువ వశీమానమండీ?

పి: ఇదొక పిచ్చప్రశ్న! నీ విట్లా అందర్ని ప్రశ్నిస్తున్నావని, మొన్ననే నారదు డన్నాడు. నేం జెప్తా ననుకో, అది నీ కెట్లా వుపకరిస్తుందో చెప్పు.

నే: అ దేంటండీ? మీరు సామాన్యులా! సరస్వతీవిగ్రహాలు! తమ రిట్లా గన్నా రంటే, ఆంధ్రలోకం నో రెత్తుతుందా?

పి: అ దొకటి కూడానా? నాకు లేని గొప్పతనం నీవు తెచ్చిపెడ్తున్నావే. నే నంటానే అనుకో, ఒక డని; దా న్నంతా ఆమోదించకుంటే దేనికి పనికొస్తుంది. నా అభిరుచి ననుసరించియే ఒక్కడినో అంటూ, అంతా దా న్నంగీకరించొద్దూ!

నే: ఎవరికోస మంగీకరించరు! దెబ్బకొట్టి అంగీకరిప్పిస్తాం!

పి: (ఆశ్చర్యంతో) ఓరి యముడా! ఆంధ్రంలో కవిత్వం చెప్పడం మీచాత దెబ్బ తిన్నాకాని! నీకే పుట్టిందా యీబుద్ధి?

నే. కొట్టడ మంటే కొట్టడమా? పినవీరభద్రయ్యగా రిట్లా గన్నా రని, అన్ని పత్రికల్లో ప్రకటిస్తాం; పెద్ద కాగితాలమీద అచ్చేసి ప్రతి గోడకూ, లాంతరుస్తంభానికీ అంటిస్తాం; టముకు వేయిస్తాం! ఇప్పుడు కాంగ్రెసుప్రభుత్వం వచ్చింది. మామంత్రుల్ను పట్టుకుని శాసనసభలో శాసనం జేయించి దాన్నమల్లో బెడ్తాం. కాదన్నవ్యక్తినల్లా......

పి: (నోరు మూసుకుంటూ) ఆ ర్నీ దెబ్బ కాలా, యెట్లా! యింకా!

నే: ఇంకా యేమిటి—

పి: చాల్చాలు గాని, విను. అట్లాటి విషయ మెక్క డెప్పుడూ తేల్చి చెప్పగూడదు. కొంత కాలంమీద లోకమే తేలుస్తుంది.

నే: అయితే, ఓరుదు లెందుకూ?

పి: ఎందుకా, పన్లాక. ఇచ్చేవాండ్ల మనస్సుల దురద తీర్చుకోడానికి.

నే: అయితే...

పి: (లేస్తూ) అబ్బా, నాప్రాణం విసిగింది, వెళ్తా. ఈవాళ బృహస్పతిమేళ్లో పెద్దన్న కవిత్వవిషయ ముపన్యసిస్తాడట. వెళ్లాలి.

నే: మళ్లీ వస్తారా?

పి: ఎందు కిక్కడికే, యీడవనా? నందనవనాన్ని, నారదుణ్ణి నే నొక్క క్షణం విడిమండలేను. దేవికూడా వేంచేస్తా రని విన్నా.

నే: జ్ఞాపక ముంచుకుంటారా?

పి: మరిచిపోదా మన్నా, మరు పొచ్చేట్టు లేదు నాయనా, నీవు! [నిష్క్రమి.]

నెరసిన వెంట్రుకల ఔషదము

రంగుపూయనక్కరలేదు. ఆయుర్వేదచికిత్స తెల్లని రంగును మార్చి శాశ్వతముగా వెంట్రుకలకు నలుపు నిచ్చును. గుణం కానిచో, డబ్బు వాపసుచేయబడును. తెలుపు కొంచెమై యుండిన రూ 3-0-0 మధ్యరకమై యుండిన రూ 3-8-0 పూర్తిగాయుండిన రూ 5-0-0.

గమనింపు:— ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు ఔషధము.

Kesh Ranjan Aushadhalaya,
M. 63. P. O. Raniganj (Burdwan).

నారసింహలేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిశ్శక్త, నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టమును హరించి బలమును కాంతిని వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 తుll డబ్బి రు. 3-4-0 పోస్టేజి 10 అ.

పి. సి. ఏ. వి కంపెని. పెరిదేపి-నెల్లూరు జిల్లా

బ్రాంచి: 7 సీనువెందలి వీధి, మద్రాసు.